

Pivókné Gajdár Klára óvodai szaktanácsadó, tréner:

Az OH tájékoztató levele az intézményi önértékelési és tanfelügyeleti rendszer egyszerűsítését, az adminisztrációs terhek csökkentését érintő változásokról

Az Oktatási Hivatal a tanfelügyeleti és önértékelési rendszer bevezetésének a tapasztalataira építve, az EMMI Köznevelésért Felelős Államtitkárságának iránymutatásai alapján, együttműködve a Nemzeti Pedagógus Kar és a köznevelési ágazat szakmai szervezeteivel **javaslatot tett az intézményi önértékelési és tanfelügyeleti rendszer egyszerűsítésére, az érintett szereplők adminisztrációs terheinek csökkentésére.** A tanfelügyeleti látogatásokkal és a pedagógusok önértékelési feladataival járó terhek felülvizsgálatát és a szakmai egyeztetéseket követően az oktatásért felelős miniszter döntött a tanfelügyeleti és önértékelési eljárások módosításáról, amelyeknek **egy része már a 2016. évi önértékelések és tanfelügyeleti eljárásokban alkalmazásra kerülnek**, ezzel is támogatva az egyszerűbb eljárásrend alkalmazását és az adminisztrációs terhek csökkentését.

A korábbi eljárásrendi szabályokhoz képest változás, hogy

- **a pedagógusok önértékelését nem két, hanem ötévente kell majd elvégezni,**
- a pedagógus önértékelésekor az érintett pedagógus végzi az önértékelést, amelyhez információt adnak a **munkatársai** által kitöltött kérdőívek, amelyekből az eddigiekhez képest már **elegendő lesz akár kettő, az intézményvezető és az érintett pedagógus által kiválasztott egy-egy pedagógus felkérése is;**
- a pedagógus és vezető önértékelésekor főszabály szerint **nem kerül már sor szülői,** a közép fokú intézmény, kollégium tekintetében pedig a tanulói **kérdőívek kitöltésére.** Ez alól kivétel lehet az, amikor a köznevelési intézmény szülői vagy diákszervezete kifejezetten igényli és kezdeményezi a pedagógusok esetében a kérdőívek kitöltését;
- az eddigiekben a pedagógus és a vezető önértékelésének hangsúlyos eleme volt az önértékelt kollégával való **interjú elkészítése.** Változás, hogy az interjú kérdéseinek feltételére csak abban az esetben van szükség, amennyiben azok új információval szolgálhatnak a pedagógusról;
- a fenti változások mellett néhány esetben módosultak, **egyszerűsödtek az önértékelés szülői, vezetői kérdőívei,** amelyeket az Önértékelési Kézikönyvek mellékletében találhatnak meg;
- a miniszteri döntés értelmében további, lényeges egyszerűsítésre, adminisztrációs csökkentésre kerülhet majd sor, amelyeknek a bevezetésére a kézikönyvekben, informatikai felületeken történő átvezetést követően csak a **2017. évi tanfelügyeleti valamint az ezekhez kapcsolódó önértékelési eljárásokban lehet érvényesíteni;**
- mivel a jogszabály nem írja elő az intézmények számára, hogy az ötévente sorra kerülő önértékelést öt éven belül egyenletesen elosztva kell megvalósítani, a fentiek alapján **azt javasoljuk az intézményeknek, hogy jelenleg csak annak a pedagógusnak és vezetőnek végezzék el az önértékelését, akik benne vannak a 2016. évi tanfelügyeleti tervben.** A többi pedagógus és vezető önértékelését majd akkor végezzék el, ha a további egyszerűsítések

átvezetése a kézikönyvekben és a felületen már megtörtént. **Az egyszerűsített önértékelési eljárás módosított felületéről valamennyi intézményt értesíteni fogunk;**

- a 2016. évi tanfelügyeleti tervben szereplő pedagógus vagy vezetői ellenőrzésben érintett intézmények számára 2016. február 10-én megnyílt az intézményi önértékelést támogató informatikai felület.

A felület az www.oktatas.hu oldalra Látogatóként bejelentkezve a Saját oldal alkalmazásával érhető el.

A felületre való belépésről, a jogosultságok kiosztásáról, a felület használatáról az Oktatási Hivatal honlapján éri el az útmutatót, amelyben részletes tájékoztatást talál.

https://dari.oktatas.hu/files/utmutato_onertekeles.pdf;

- a tanfelügyeleti (helyszíni) látogatást megelőzően a szakértő feladata az intézményi önértékelés pedagógusra vonatkozó részeinek megismerése, ezért még a tanfelügyeleti látogatás előtt el kell készülnie az ellenőrzésben érintett pedagógusok, intézményvezetők önértékelésének;
- az intézmények munkájának megkönnyítése és a pedagógusok adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében az önértékelés menete jelentősen egyszerűsödött az eddigiekhez képest. A változások megtalálhatók az [Önértékelési Kézikönyvekben](#) is.

2. javított kiadás óvodák számára – 2016.01.25-én jóváhagyott tájékoztató anyag

http://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/onertekelesi_kezikonyv_ovoda_160127.pdf

A változások összefoglalója a pedagógus illetve intézményvezetői önértékelés menetéről, a teendőkről.

A pedagógus önértékelése során felmerülő feladatok:

- **pedagógusra vonatkozó intézményi elvárásrendszer** (elvárások, szempontok, amelyek alapján az intézményi illetve tanfelügyeleti önértékelés is megtörténik) elkészítése, valamint a pedagógiai program feltöltése az informatikai rendszerbe (az intézmény tölti fel, a felület megnyitásáról az intézmények értesítése, december 15-éig kellett a dokumentumokat feltölteni, de amennyiben még nem történt meg, pótolható);
- **pedagógusra vonatkozó kérdőíves felmérések** lefolytatása az informatikai rendszer segítségével (szülői, pedagógus-munkatársi) – **változás! lásd fentebb**
- **az önértékelési folyamat elvégzéséhez** az intézményvezető döntése alapján kijelölt munkatárs vagy munkatársak részvételével elkészült, alábbi tevékenységekre vonatkozó és kizárólag az összefoglalást tartalmazó jegyzőkönyv feltöltése:
  - dokumentumelemzés
    - intézményi önértékelés adott pedagógusra vonatkozó értékelőlapjai
    - a tanmenet és az éves tervezés egyéb dokumentumai
    - óraterv és egyéb foglalkozások dokumentációja
    - napló
    - tanulói füzetek
  - megfigyelés, óra-/foglalkozás-tevékenységlátogatás tapasztalatai
  - interjú – **változás! lásd fentebb**
    - az érintett pedagógussal
    - intézményvezetővel/vezetővel

- A pedagógus az informatikai felület által biztosított űrlap segítségével elkészíti az önértékelését (az indikátorok pontozásával értékeli saját magát)
- a pedagógus önfejlesztési tervének elkészítése, feltöltése az informatikai rendszerbe (az intézményvezető tölti fel)

Intézményvezetői önértékelés esetében az alábbi feladatok elvégzése szükséges:

- intézményvezetőre/vezetőre vonatkozó intézményi elvárásrendszer (elvárások, szempontok, amelyek alapján az intézményi illetve tanfelügyeleti önértékelés is megtörténik) elkészítése, valamint a pedagógiai program, vezetői pályázat (program), egymást követő két (2014/2015 és 2013/2014) tanév munkaterve és a két tanévet értékelő éves beszámolók, SZMSZ feltöltése az informatikai rendszerbe (a vezető tölti fel, a felület megnyitásáról az intézményekértesítése, december 15-ég kellett a dokumentumokat feltölteni, de amennyiben még nem történt meg, pótolható)
- az intézményvezetőre/vezetőre vonatkozó kérdőíves felmérések lefolytatása az informatikai rendszer segítségével az éves önértékelési tervben kijelölt munkatárs közreműködésével (nevelőtestületi, szülői, vezetői önértékelő kérdőív) – **változás!**
- az önértékelési folyamat elvégzéséhez kijelölt munkatárs vagy munkatársak részvételével elkészült, alábbi tevékenységekre vonatkozó összefoglalást tartalmazó jegyzőkönyv feltöltése:
  - dokumentumelemzés
    - az előző intézményvezetői/vezetői ellenőrzés (tanfelügyelet) és az intézményi önértékelés adott intézményvezetőre/vezetőre vonatkozó értékelőlapjai (mivel az intézményvezetői/vezetői ellenőrzésre első alkalommal kerül sor, ezt a 2016. évi ellenőrzés során nem kell feltölteni)
    - intézményvezetői/vezetői pályázat, program
    - pedagógiai program
    - egymást követő két (2014/2015 és 2013/2014) tanév munkaterve és a két tanévet értékelő éves beszámolók
    - SZMSZ
  - interjú – **változás!**
    - az érintett intézményvezetővel (ha nem intézményvezetőről van szó)
    - az intézményvezető/vezető munkájáról a munkáltatójával
    - vezetőtársakkal
- az intézményvezető/vezető elkészíti az önértékelését
- az intézményvezető/vezető egyéni önfejlesztési tervének elkészítése, feltöltése az informatikai rendszerbe, fenntartó részére történő eljuttatása.

A változások az alábbiak:

1. **A kérdőíves felmérés része** továbbra is munkatársi kérdőív kitöltése, azzal a lényegi változással, hogy nem szükséges, hogy a kérdőíveket a teljes nevelőtestület, vagy a pedagógus kollégák nagy része vagy egésze kitöltse. Az egyszerűsített szabályozás alapján az intézményvezető és az értékelendő pedagógus által javasolt, azonos számú, legalább 1-1 pedagógus kolléga tölt ki a munkatársi kérdőívet. (Tehát a kérdőíveket legalább két pedagógus kolléga tölt ki, közülük egyet az értékelendő pedagógus, egyet az intézményvezető kér fel erre a feladatra. Intézményvezetői/vezetői önértékelés esetében a nevelőtestületi kérdőívek kitöltésére vonatkozó ajánlások nem változtak.)

2. **A szülői kérdőívek megküldésére csak az intézményi szülői szervezet írásban benyújtott kifejezett kérelme alapján kerül sor, annak hiányában tehát ezt nem kell lefolytatni.** Tehát csak ha a szülői szervezet igényli, akkor egységesen, minden pedagógusra vonatkozóan azonos módon kell a szülői kérdőívezést megszervezni. Az intézmény saját hatáskörben dönt a szülői kérdőívezés lebonyolításának szabályairól (pl. arról, hogy az önértékelési kézikönyv mellékletében szereplő szülői kérdőívet és az Oktatási Hivatal által biztosított elektronikus felületet használja–e a szülői kérdőívezés lebonyolításához, **vagy saját rendszert alakít ki a szülői kérdőívezésre** és arról is, hogy milyen szülői körnek kerül kiküldésre a kérdőív, stb.).

A jegyzőkönyvben viszont rögzíteni kell annak a tényét, hogy a szülői szervezet kérte-e a szülői kérdőívezés lehetőségét, és amennyiben saját rendszert alakít ki az intézmény a szülői kérdőívezésre, úgy a kérdőívezésre vonatkozó adatokat összesítve (a megküldött, beérkezett kérdőívek számát, a kérdésekre adott összesített eredményt) is fel kell tüntetni.

A két órát vagy foglalkozást/tevékenységet érintő **látogatás és az ezt követő megbeszélés alkalmával is elkészíthető a pedagógussal történő interjú.** Az erre kijelölt intézményi pedagógusnak (felelős) a javasolt interjúkérdések és a dokumentumelemzés eredménye valamint az órát vagy foglalkozást/tevékenységet követő megbeszélés alapján lehetősége van mérlegelni, hogy csak olyan interjúkérdéseket tegyen fel, amelyek új információt nyújthatnak, vagy árnyalhatják, kiegészíthetik a korábbi információkat. Miután lefolytatta az interjút, az interjúkérdéseket és a válaszok kivonatát rögzíti a jegyzőkönyvben.

3. Az intézményvezetővel/vezetővel készített interjút lefolytató intézményi pedagógus kolléga az interjúkérdések, a dokumentumelemzés és a kérdőíves felmérések tapasztalatai alapján, indokolt esetben **az interjúkérdéseket megváltoztathatja**, a fentiekre való tekintettel a kérdések számát egyedileg csökkentheti. Miután lefolytatták az interjút, az interjúkérdéseket és a válaszok kivonatát rögzíti a jegyzőkönyvben.

Annak érdekében, hogy a 2016. évi tanfelügyeleti látogatásban érintett pedagógus vagy vezető önértékelését időben el tudják készíteni, az Oktatási Hivatal törölte a 2016. márciusára tervezett tanfelügyeleti látogatásokat, és későbbre tették a látogatás időpontját.

Az Oktatási Hivatal a 2016. évben bevezetett egyszerűsítési intézkedéseknek megfelelően elvégezte a változtatásokat a Hivatal informatikai felületén, azonban annak érdekében, hogy a tervezett tanfelügyeleti látogatások megvalósulhassanak, **javasolják az áprilisra eső látogatási időpontok esetében az önértékelési eljárás haladéktalan megindítását.** Ezeknek a pedagógusoknak és vezetőknek az esetében, a miniszter által kiadott kézikönyvekben szereplő feladatok ütemezését a következők szerint kérik beállítani annak érdekében, hogy a kijelölt tanfelügyeleti ellenőrzésig a szakértők számára is elérhetővé váljanak az önértékelési eljárás intézményi eredményei:

- A tanfelügyeleti ellenőrzéseket megelőző előkészítő tevékenységek esetén **az önértékelési látogatás napjaként olyan napot kérnek beállítani, ami a tanfelügyeleti látogatás napját legalább 30 nappal megelőzi** (amikor a látogatás napját kijelölik, a program minimum 15 nappal későbbre engedi a látogatási nap kijelölését). A látogatás napja nem azt jelenti, hogy kötötten, csak ezen a napon lehet megtartani az óra vagy foglalkozás/tevékenység látogatást, ezt megelőzően is sort lehet rá keríteni (a kérdőívezés befejezése időpontja és a látogatás napja közötti öt napban).

- **A kérdőívezésre 10 nap áll az intézmény rendelkezésére.** A kérdőívezés kezdőnapja a látogatás napjául kijelölt naptól megelőző tizenötödik nap. A kijelölésre kerülő adatgyűjtő pedagógus legkorábban a kijelölését és KIR-validációját követő napon fogja elérni a felületet, és láthat neki az új szabályok alapján, a meghatározott számú kérdőívek generálásának, az önértékelési felület útmutatójában leírtak szerint. Érdemes tehát, olyan pedagógust kijelölni erre a feladatra az intézményből, aki már rendelkezik KIR-validált felhasználói fiókkal a www.oktatas.hu oldalon.

Az elektronikus rendszer továbbra is megjelenti a szülői kérdőíveket. Amennyiben az intézményi szülői szervezet (szülői munkaközösség) nem kéri, hogy biztosítsák számára a kérdőívezés lehetőségét, vagy saját kérdőíveket használnak, akkor a szülői kérdőívek számának meghatározásánál meg kell hagyni az alapbeállított nulla értéket, és akkor csak a kötelező résztvevőknek, az önértékelést végző pedagógusnak és a nevelőtestületi tagoknak lesz kérdőívezés elindítva. Az önértékelést végző pedagógus részére a kérdőívezés elindulásának napján a program automatikusan megküldi a kérdőívet, ezzel az adatgyűjtőnek nincs teendője (csak a munkatársi kérdőívek, és az esetleges szülői kérdőívek kiküldését kell szervezze).

- **A kérdőívezésre szolgáló idő (10 nap) lejártát követően 5 nap áll rendelkezésre** a dokumentumokba történő betekintésre, az érintett pedagógusokkal az interjúk lefolytatására, az óra vagy foglalkozás látogatásra való felkészülésre.
- Az óra vagy foglalkozás/tevékenység látogatás napján elérhetővé válik a kijelölt adatgyűjtő pedagógus számára a jegyzőkönyv feltöltésére szolgáló funkció. A jegyzőkönyv feltöltését követően automatikusan megnyílik az önértékelő pedagógus vagy az önértékelő vezető számára az (ön)értékelés lehetősége. **Legkésőbb a tanfelügyeleti ellenőrzés napjától számított 15. napig az önértékelő pedagógus(ok), vagy vezető(k) szíveskedjenek a felületre belépve kitölteni saját (ön)értékelésüket, majd ezt követően készítsék el az önfejlesztési tervüket is, és az önfejlesztési tervet a vezető töltsse fel a felületre.**

A tanfelügyeleti látogatást megelőző tizenötödik napon, megnyílik a szakértők számára a korábban feltöltött intézményi dokumentumokba, illetve (amennyiben van) a portfólióba történő betekintés lehetősége. Akik még nem töltötték fel a szükséges dokumentumokat, az [oktatas.hu/Saját](http://www.oktatas.hu/Saját) oldal/Intézmény fül alatt megjelenő „Intézményi dokumentumfeltöltő modul” alkalmazás használatával pótolhatják az elmaradást.

Amennyiben a pedagógus elkészíti saját önértékelését, az önértékeléssel kapcsolatos dokumentumok (kérdőívek összesített eredményei, jegyzőkönyv, pedagógus önértékelése, önfejlesztési terve) megjelennek a szakértő számára.

Az önértékeléssel, az informatikai felület használatával, belépéssel kapcsolatos kérdéseket az Oktatási Hivatal területileg illetékes Pedagógiai Oktatási Központjának lehet küldeni. A Pedagógiai Oktatási Központok e-mail címeit itt elérhetők:

http://www.oktatas.hu/kozneveles/pedagogiai_szakmai_szolgaltatasok/pok_elerhetoseg

Az önértékelési felület útmutatója az alábbi linken érhető el:

https://dari.oktatas.hu/files/utmutato_onertekeles.pdf